

KESKKONNAAMET

Ingrid Teinemaa
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
info@ttja.ee

Teie 18.07.2019 nr 16-6/19-2051-002

Meie 14.08.2019 nr 6-3/19/11981-2

Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu kohta seisukoha andmine

Austatud Ingrid Teinemaa

Esitasite keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 15¹ lg-te 1 ja 2 alusel Keskkonnaametile kui asjaomasele asutusele seisukoha andmiseks Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti (edaspidi *RB ehitusprojekt*) keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) programmi eelnõu.

KeHJS § 15¹ lg 4 kohaselt asjaomane asutus esitab otsustajale 30 päeva jooksul KMH programmi saamisest arvates programmi kohta oma pädevusvaldkonnast lähtudes seisukoha, sealhulgas hinnangu programmi asjakohasuse ja piisavuse kohta. Dokumentatsiooni läbivaatamisel peab asutus kontrollima ka eksperdirühma koosseisulist piisavust.

Keskkonnaamet on tutvunud RB ehitusprojekti KMH programmiga. Keskkonnaamet andis 28.05.2019 kirjaga 6-3/19/6674-2¹ kaitstavate loodusobjektide valitsejana osaühingule Rail Baltic Estonia oma seisukoha Rail Baltica raudtee eelprojekti kohta (seisukoht eelprojekti lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ kohta, vt Keskkonnaameti 28.05.2019 kirja 6-3/19/6674-2 ptk I). RB ehitusprojekti KMH programmi koostamisel on Keskkonnaameti seisukohaga arvestatud.

Keskkonnaamet on seisukohal, et RB ehitusprojekt on asjakohane ja piisav, kui programmi täiendamisel arvestatakse järgmiste ettepanekute ning märkustega:

1. RB ehitusprojekti KMH programmi ptk-i 7 „Kavandatava tegevuse seos strateegiliste planeerimisdokumentidega“ lisada riigihalduse ministri 14.02.2018 käskkirjaga nr 1.1.4/43 kehtestatud Rapla maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Rapla maakonnaplaneering Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“. Sellisel juhul on programmi ptk-s 7 nimetatud kõik asjasse puutuvad planeeringud.
2. RB ehitusprojekti KMH käigus mh hinnatakse raudtee rajamisega kaasneva raadamise keskkonnamõju (nt nimetatud RB ehitusprojekti KMH programmi ptk 8 tabelis 5). Keskkonnaamet rõhutab, et raadamise mõju tuleb hinnata komplekselt, s.o mõju

¹ Keskkonnaameti 28.05.2019 kiri nr 6-3/19/6674-2 on leitav: <https://dhs-adr-kea.envir.ee/Display.aspx?ID=283840&Root=283840>

elupaikadele (nt elupaikade kadu ja killustumine), kaitsealustele liikidele, taimestikule ja loomastikule (nt liikumisteedele), maastikule, metsamajandamisele, mürale, kliimale, ümbritsevate allesjäävate metsaosade tormikindlusele (kuna avatakse tuultekoridor), kaitsealadele (kui raadamine puudutab ka kaitsealasid, siis hinnata mõju kaitseala kaitse eesmärkidele), VEP-dele (kui raadamine toimub vahetult VEP läheduses ja võib mõjutada VEP režiimi) jne. Samuti tuleb välja tuua Eesti territooriumil asuvate Rail Balticu raudteetrasside lõikude koosmõju. Keskkonnaamet palub selles osas täiendada/täpsustada RB ehitusprojekti KMH programmi ptk 8 tabelit 5, kuna tabel 5 ei kajasta kõike eelnimetatut. Kuna raadamise mõju hindamise vajadus oli üks KMH algatamise põhjusi, siis raadamise keskkonnamõju hinnang anda KMH aruandes omaette (ala)peatükina.

Keskkonnaamet teeb ka ettepaneku KMH aruandele lisada raudteetrassi asukoha täpsemaks vaatamiseks MapInfo kaardikihi. See lihtsustaks hiljem samuti Keskkonnaametil raadamise metsateatiste menetlemist.

3. RB ehitusprojekti KMH programmi lk 28 kohaselt: „*Trassilõigu piirkonnas tuleb pöörata tähelepanu joogiveekaevude veetasemele ja nende veekvaliteedi säilitamisele. Ühisveevärgi puurkaevud avavad üldjuhul sügaval asuvaid aluspõhja veekihte ning seetõttu raudteetrassi ehitus ja eksploatatsioon neile mõju ei avalda. Trassi lähipiirkonda jäävad üksikmajapidamiste salvkaevud ja madalad puurkaevud võivad olla rohkem mõjutatud, mistõttu nende puhul on põhjavee kvaliteedi ja kättesaadavuse küsimused olulised.*“ Lisaks on RB ehitusprojekti KMH programmi ptk 8 kohaselt KMH käigus kavas hinnata kavandatava tegevuse mõju põhjaveele ja inimestele, sh joogiveeks kasutatava põhjavee kvaliteedile.

Keskkonnaamet märgib, et RB ehitusprojekti KMH käigus tuleb hinnata, kui kaugelt võib ulatuda Rail Balticu raudteetrassi mõju, kaardistada raudteetrassi mõjualale jäävad puur- ja salvkaevud ning hinnata raudteetrassi mõju nendele (veetase ja -kvaliteet). Samuti tuleb vajadusel välja pakkuda keskkonnameetmed nende salv- ja puurkaevude osas, millele RB ehitusprojekti KMH käigus selgub eeldatavalt olulise negatiivse keskkonnamõju kaasnemine. Keskkonnaamet palub selles osas täiendada-täpsustada RB ehitusprojekti KMH programmi ptk-e 8 ja 9.1.

4. RB ehitusprojekti KMH programmis on välja toodud pinnaveekogud, mida kavandatav tegevus puudutab. Nendest kõige suurem on Keila jõgi, mida Rail Balticu raudteetrass hakkab ületama. RB ehitusprojekti KMH programmi ptk 8 kohaselt on KMH käigus kavas hinnata kavandatava tegevuse mõju pinnavee kvaliteedile ja liikumisele. Keskkonnaamet rõhutab, et RB ehitusprojekti KMH käigus tuleb kindlasti hinnata kavandatava tegevuse mõju vooluveekogudele, eriti Keila jõele, sh ehitusaegset mõju. Kui RB ehitusprojekti KMH käigus selgub eeldatavalt olulise keskkonnamõju kaasnemine, tuleb KMH käigus välja pakkuda keskkonnameetmed ehitustööde tarbeks.
5. RB ehitusprojekti KMH programmi ptk 6.3.3 (eeldatav mõju Rabivere loodusala) kohaselt: „*KMH käigus vaadatakse looduses ala üle ja kaardistatakse kaitsealuste liikide leiukohad nende olemasolul (eeldatava mõjuala ulatuses) ning hinnatakse kavandatavast tegevusest avalduvat mõju liikidele ja nende elupaigale.*“ Keskkonnaamet andis sama seisukoha ka oma 28.05.2019 kirjaga nr 6-3/19/6674-2 (kirja ptk I alapunkt 2).

Keskkonnaamet teeb ettepaneku eelnimetatu lisada ka RB ehitusprojekti KMH programmi ptk 9.2 KMH käigus tehtavate uuringute nimekirja, et uuringute läbiviimist puudutav teave oleks programmi ühes peatükis koos. Programmi ptk 9.2 täiendada nt sõnastuses: „*kaitsealuste liikide inventuur Rabivere maastikukaitseala piiranguvööndis*

Sootaguse peakraavi piirkonnas ja kavandatava tegevuse mõju hinnang kaitsealustele liikidele ja nende elupaikadele“.

6. RB ehitusprojekti KMH programmi ptk 10 kohaselt viib RB ehitusprojekti KMH-d läbi Skepast&Puhkim OÜ. Arvestades töö suurt mahtu ja pingelist ajakava on rakendatud kaks KMH juhteksperti, kelleks on Hendrik Puhkim ja Eike Riis. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et KMH juhteksperte ehk füüsilisi isikuid, kes juhivad KMH teostamist, saab korraga olla vaid üks.

KeHJS § 14 lg 1 kohaselt keskkonnamõju hindab või hindamist juhib füüsiline isik, kellel on keskkonnamõju hindamise litsents, või juriidiline isik asjakohase litsentsiga töötaja kaudu (juhtekspert). KeHJS § 14 lg 2 järgi, kui keskkonnamõju hindab või hindamist juhib juriidiline isik asjakohase litsentsiga töötaja kaudu, vastutab KMH nõuete täitmise ja KMH tulemuste eest juriidiline isik. Lähtudes eelnevast KMH-d saab juhtida ainult füüsiline isik, kellel on KMH litsents. Juriidiline isik saab juhtida KMH-d vaid juhul, kui tal on KMH litsentsi omav töötaja, kelle ta määrab KMH juhteksperdiks.

KMH juhteksperte ehk füüsilisi isikuid, kes juhivad KMH teostamist, saab olla vaid üks. Sellest loogikast lähtudes toodi KMH juhteksperdi mõiste KeHJS-e 2015. aasta 1. juulist. KeHJS muutmise ning sellega seoses teiste seaduste muutmise seaduse² eelnõu seletuskirja³ lk 22 on antud järgmine selgitus: „*Punktiga 51 täpsustatakse KeHJS § 15 lõikes 8 nimetatud nõuet KMH litsentsi pikendamise taotlemiseks. Kui varasemalt piisas KMH litsentsi pikendamiseks sellest, et juhtekspert on litsentsi kehtivusaja jooksul vähemalt neljal korral osalenud eksperdina keskkonnamõju hindamises, siis eelnõu kohaselt peab litsentsi pikendaja olema osalenud vähemalt neljas töös juhteksperdina ja aruanded peavad olema nõuetele vastavaks tunnistatud. Ühtlasi lähevad arvesse detailplaneeringutele käesoleva seaduse § 6 lõike 1 alusel koostatud juhteksperptide KSH-d. Sätet on karmistatud selleks, et juhteksperdina töötaks isik, kes puutub pidevalt kokku KMH protsessi juhtimist puudutavate küsimustega ning on kursis õigusloomega. Need juhteksperdid, kes ei ole viimase viie aasta jooksul nelja KMH-d juhtinud, saavad peale nelja KMH teostamist litsentsi uuesti taotleda. Juhteksperptide litsents, mis on väljastatud enne käesoleva eelnõu jõustumist, kehtib sellel märgitud kehtivusaja lõpuni ning peale seda on litsentsi võimalik pikendada käesolevas lõikes nimetatud tingimusel.*“

Seisukohta, et igal KMH-l saab olla vaid üks KMH juhtekspert toetavad ka KeHJS § 14 lg-d 3-5, mille sõnastusest nähtub, et KMH-d teostavad juhtekspert (s.o üks isik) ja eksperdirühm. Kui ühel KMH-l oleks juhteksperte korraga mitu, siis kaoks ära KeHJS-i eesmärk, et mõju hindamise eest vastutab üks konkreetne isik, kes vastab KMH juhteksperdi nõuetele.⁴

Lähtudes eelnevast Keskkonnaamet palub RB ehitusprojekti KMH programmi ptk 10 üle vaadata, valides RB ehitusprojekti KMH juhteksperdiks ühe isiku.

7. Keskkonnaamet teeb ettepaneku RB ehitusprojekti ptk-s 11 ära nimetada RB ehitusprojekti KMH eeldatav kestus, tuues välja, millal peaksid arendaja RB Rail AS Eesti filiaal hinnangul eeldatavalt valmima RB ehitusprojektid ja nende KMH aruanded, et püsida Rail Balticu raudteetrassi arendamise ajakavas.

² jõust. 01.07.2015

³ Seletuskiri on leitav Riigikogu veebilehelt: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/4679f78b-53a1-43d9-ada6-65d49e67a9e0>

⁴ Keskkonnaministeerium on andnud 13.06.2019 kirjaga nr 7-15/19/3114-3 samasisulise seisukoha ka KSH juhteksperptide osas, kiri on leitav: <https://dhs-adr-kem.envir.ee/Display.aspx?ID=68270&Root=68270>

8. KeHJS § 13 p 9 kohaselt KMH programmis esitatakse asjaomaste asutuste loetelu koos menetlusse kaasamise põhjendusega. Keskkonnaamet palub täiendada RB ehitusprojekti KMH programmi ptk 12.1 lisades sinna sisulised põhjendused, miks tuleks programmi lk 67 nimetatud asutused kaasata asjaomaste asutustena, seejuures arvestades dubleerimise vältimise põhimõtet. Programmi mitte jätta üksnes viidet KeHJS § 2³ lg-le 1.
9. Keskkonnaameti kui asjaomase asutuse kaasamise õiguslik alus on KeHJS § 2³ lg 2 koostoimes KeHJS § 2³ lg-ga 1, mitte üksnes KeHJS § 2³ lg 1. Palume selles osas korrigeerida RB ehitusprojekti KMH programmi lk 67. Keskkonnaamet tuleb alati kaasata KMH-sse asjaomase asutuseks, v.a juhul, kui tegemist on piiriülese KMH-ga või kui tegevusloa andja on Riigikogu, Vabariigi Valitsus või ministeerium (sellisel juhul on asjaomaseks asutuseks Keskkonnaministeerium). Samuti on Keskkonnaamet kaasatav, kui KMH käigus tuleb läbi viia Natura-hindamine (tulenevalt KeHJS § 29 lg 1 p-st 2) või kui Keskkonnaametilt tuleb kavandatavaks tegevuseks taotleda mõnda tegevusluba.

Lk 67 tabelis ei ole vaja nimetada Keskkonnaameti kontorit (Rapla kontor).

Keskkonnaameti hinnangul on RB ehitusprojekti KMH programmi ptk-s 10 nimetatud eksperdirühm piisav (nende spetsialistide osas, kes on programmis nimeliselt välja toodud). Kuna eksperdirühma koosseis on osaliselt veel lahtine (programmi ptk-s 10 ei ole nt nimetatud, kes hakkab täitma liigispetsialisti ülesandeid), siis nende osas ei ole võimalik seisukohta anda. Keskkonnaamet rõhutab, et RB ehitusprojekti KMH eksperdirühmas peaks looduskaitse poolelt kindlasti osalema: liigispetsialistidest terioloog (mõju nahkhiirtele ja raadamise mõju), herpetoloog (kahepaiksete elupaikade kompenseerimise uuring, kaitsealuste liikide inventuur Rabivere maastikukaitseala piiranguvööndis), ornitoloog (nt raadamine mõju hindamiseks) ja botaanik (raadamise mõju ja kaitsealuste liikide inventuur Rabivere maastikukaitseala piiranguvööndis).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Toomas Padjus
keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Lääne regioon

Irma Pakkonen 6807403
irma.pakkonen@keskkonnaamet.ee

KESKKONNAMINISTEERIUM

Pr. Ingrid Teinemaa
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve
Amet
info@ttja.ee

Teie 18.07.2019 nr 16-6/19-2051-002

Meie 14.08.2019 nr 7-12/19/3993-2

Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmist

Austatud proua Teinemaa

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet edastas keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 15¹ alusel Keskkonnaministeeriumile seisukoha esitamiseks Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu. Lähtudes KeHJS-i §-st 2⁴ pikendab Keskkonnaministeerium seisukoha esitamise tähtaega 19. septembrini 2019.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Sigrid Soomlais
keskkonnakorralduse osakonna juhataja

Rainer Persidski, 626 2973
rainer.persidski@envir.ee

KESKKONNAMINISTEERIUM

Pr Ingrid Teinemaa
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve
Amet
info@ttja.ee

Teie 18.07.2019 nr 16-6/19-2051-002

Meie 11.09.2019 nr 7-12/19/3993-3

Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir–Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu kohta seisukoha andmine

Austatud proua Teinemaa

Esitasite keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 15¹ alusel Keskkonnaministeeriumile kui asjaomasele asutusele seisukoha andmiseks Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir–Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise (KMH) programmi eelnõu. Keskkonnaministeerium pikendas 14.08.2019 kirjaga nr 7-12/19/3993-2 seisukoha esitamise tähtaega 19. septembrini 2019. Järgnevalt on toodud Keskkonnaministeeriumi märkused ja ettepanekud.

Peatükk 8 tabelis 5 on esitatud KMH-s käsitletavat mõjuvaldkonnad. Tabel 5 järgi on müra mõju hindamise uuringuala ulatusena kavandatud mõlemal pool raudteed 200–300 m (vajadusel max 500 m) raudtee teljest. Oleme seisukohal, et asjakohane on hinnata müra mõju aladeni, kus täidetakse müra normtasemeid, kuid mitte vähem kui 300–500 m raadiuses raudteest. Arvestades, et alates 1.01.2017 ei ole enam maardlate jaotust kohaliku ja üleriigilise tähtsusega maardlateks, tuleb korrigeerida programmi peatükki 5.4.

Teeme ettepaneku tabelis 5 toodud mõjuvaldkond „Mõju põhjavee kvaliteedile“ asendada nimetusega „Mõju põhjavee kvaliteedile ja veetasemete muutustele“. Mõjuvaldkonna „Mõju pinnavee kvaliteedile ja liikumisele“ metoodikas on selgitatud, et „Mõju hindamisel on võimalik kasutada eksperthinnangut ja modelleerimist ning nende omavahelist kombineerimist“. Leiame, et asjakohasel juhul peab sellist metoodikat kasutama. Eelnevalt kirjeldatud lähenemist tuleb kasutada ka mõjuvaldkonna „Mõju põhjavee kvaliteedile“ puhul (praeguse metoodika kohaselt „Mõju hindamisel kasutatakse eksperthinnangut“). Lisaks märgime, et on vaja kaardistada kõik raudteetrassi mõjualale jäävad puur- ja salvkaevud ning hinnata raudteetrassi mõju nendele (veekvaliteet ja -tase).

Lisas 2 on esitatud Rail Balticu projekti maakonnaplaneeringute keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus välja töötatud leevendavate meetmete register, mida on kohandatud kõnelause trassilõigu jaoks. Meetmed nr 1.5.4 ning nr 1.8.1 (tagada pinna- ja pinnaseveerežiimi säilimine) tuleb asendada nimetusega „Tagada pinna- ja põhjavee režiimi säilimine“ (pinnasevesi on põhjaveekihi ülemine kiht, üldnimetus on põhjavesi). Meetme nr 1.7.1 (puurkaevu sanitaarkaitseala vähendamise kaalumise) osas on märgitud, et tuleb välja selgitada *töökorras* olevad puurkaevud. Vajalik on välja selgitada ka reservis olevad puurkaevud.

Kavandatava tegevuse KMH aruanne peab välja tooma pinna- ja põhjaveekogumite veemajanduskavade eesmärkidest erandite seadmise vajaduse ning põhjendused. Kui projekti elluviimine kõnealuses lõigus ei too kaasa ühegi veemajanduskava põhjaveekogumi seisundi halvenemist, siis tuleb seda KMH aruandes ka kinnitada. Kui KMH käigus ilmneb, et vaatamata leevendusmeetmete rakendamisele tekib siiski vajadus veekogumitele veemajanduskavade eesmärkidest erandite seadmiseks, looduslike veekogumite tugevasti

muudetuks tunnistamiseks või põhjaveekogumite seisundi halvendamiseks, siis tuleb KMH aruandes välja tuua asjakohaste erandite seadmise põhjendused vastavalt veepoliitika raamdirektiivi 2000/60/EÜ artiklile 4 ning veeseadusele. Lisaks juhime tähelepanu asjaolule, et juhul kui raudtee ja vooluveekogu ristumisel on vajalik vooluveekogu ümber suunamine, või juhitakse veekogusse saasteaineid, mis võivad halvendada veekogumi seisundit, tuleb selleks tegevuseks taotleda vee erikasutusluba vastavalt veeseaduses sätestatule.

Käesoleva programmi järgi käsitletakse KMH-s kavandatava tegevuse reaalsete alternatiivsete võimalustena kahte põhialternatiivi: eelprojekti lahendus ning põhiprojekti lahendus. Juhime siinkohal tähelepanu keskkonnaministri 1.09.2017 määrusele nr 34 (KMH aruande sisule esitatavad täpsustatud nõuded), mille järgi tuleb KMH aruandes mh esitada kirjeldus keskkonnaseisundi tõenäolisest arengust juhul, kui kavandatavat tegevust ellu ei viida.

Peatükis 9.1. (Eesti territooriumil asuvate Rail Balticu lõikude koosmõju) on märgitud, et antud peatüki koostamisel tehakse *võimalusel* koostööd kõigi Rail Balticu trassi KMH-de koostajate vahel. Leiame, et projekti terviklikkuse kontekstis ning koosmõju hindamisel peavad erinevate trassilõikude eksperdigrupid tegema omavahel koostööd.

Peatükk 11 tabelis 8 on nii KMH programmi kui KMH aruande avaliku arutelu korraldamise puhul tähtajana märgitud „esimesel võimalusel pärast avaliku väljapaneku lõppu ja seisukohtade analüüsimist“. Juhime tähelepanu sellele, et vastavalt KeHJS § 16 peab otsustaja KMH programmi avalikustamisest teavitamisel informeerima nii avalikust väljapanekust kui avalikust arutelust (sama kehtib KMH aruande avalikustamisel, § 21).

KeHJS § 13 järgi peab KMH programm sisaldama asjaomaste asutuste loetelu koos menetlusse kaasamise põhjendusega. Kõnealuse KMH programmi peatükis 12.1 on esitatud asjaomaste asutuste loetelu, kaasamise põhjendusena viidatakse KeHJS-i normidest § 2³ lõikele 1 ning § 16 lõikele 3. Palume lisada programmi asutuste sisulised kaasamise põhjendused. Lisaks selgitame, et KeHJS § 16 lõikes 3 on nimetatud menetlusosalised, keda otsustaja peab teavitama KMH programmi avalikustamisest (KeHJS § 15¹ kohane seisukohtade küsimine toimub enne avalikustamise etappi).

KMH programmi eksperdirühma koosseisulise piisavuse kontrollimise kontekstis märgime, et programmis on küll loetletud kõik eksperdigrupi liikmed, kuid mitte nimeliselt. Keskkonnaministeerium teeb ettepaneku kaasata eksperdirühma ka hüdrogeoloog. Lisaks märgime, et vastavalt KeHJS-i regulatsioonile saab konkreetses kaasuses olla vaid üks KMH juhtekspert (programmi eelnõus on määratud kaks juhteksperti).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Birgit Parmas

keskkonnatehnoloogia osakonna juhataja asekantsleri ülesannetes

Irja Truumaa, 626 2899, irja.truumaa@envir.ee

Kersti Türk, 626 2809, kersti.turk@envir.ee

Maria Karus, 626 0758, maria.karus@envir.ee

Rainer Persidski, 626 2973, rainer.persidski@envir.ee

Reet Pruul, 626 0731, reet.pruul@envir.ee

KESKKONNAINSPEKTSIOON

Liina Roosimägi
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve
Amet
liina.roosimagi@ttja.ee

Teie 18.07.2019 nr 16-6/19-2051-002

Meie 31.07.2019 nr 8-3/19/4631-2

KMH programmi eelnõu

Keskkonnainspeksioon tutvus Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõuga ja esitab järgmised ettepanekud:

- 1) täpsustada punkti 5.4 Geoloogia ja maavarad ning tuua seal välja lühikirjeldus trassi ümbruses leiduvatest maapõueressurssidest ja nende kasutuselevõtu võimalustest;
- 2) muuta tabel 5 alampealkirju „Jäätmete ke ja käitlusvõimaluste mõju“, „Mõju säästlikule materjalikasutusele“, „Mõju maavaradele“ selliselt, et need sisaldaksid ringmajanduse elemente või viiteid ringmajandusele. Leiame, et antud punktis on oluline analüüsida ka jäätmetekke vähendamise, materjalide ja maapõueressursside säästvat kasutamist ning nende üldiseid ringlussevõtu suunamise võimalusi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Allar Leppind
Keskkonnakaitseosakonna juhataja peadirektori ülesannetes

Reeli Sildnik
696 2269 reeli.sildnik@kki.ee

MAA-AMET

Liina Roosimägi
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
info@ttja.ee

Teie 18.07.2019 nr 16-6/19-2051-002

Meie 16.08.2019 nr 7-21/19/11651-2

**Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju
ja Rapla maakonna piir – Hagudi“
ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise
programmi eelnõu**

Austatud Liina Roosimägi

Edastasite Maa-ametile 18.07.2019 kirjaga nr 16-6/19-2051-002 seisukoha esitamiseks Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu. Tulenevalt KeHJS §151 lõikest 4 palusite esitada 30 päeva jooksul keskkonnamõju hindamise programmi saamisest arvates programmi kohta oma pädevusvaldkonnast lähtudes seisukoht, sealhulgas hinnang programmi asjakohasuse ja piisavuse kohta ning kontrollida ekspertrühma koosseisulist piisavust.

Maa-amet on trassi asukoha kooskõlastanud Rapla maakonnaplaneeringuga “Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine”, mis on kehtestatud riigihalduse ministri 14.02.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/43. Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõus on arvestatud trassi asumisega Hagudi turbamaardlal (keskkonnaregistri maardlate nimistu registrikaart nr 111) ning leevendusmeetmete tabelis on märgitud, et maardla ületamisel peetakse silmas maavara säästlikku kasutamist. Riigimaade osas Maa-ametil keskkonnamõju hindamise programmi eelnõule märkusi ei ole.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Tambet Tiits
peadirektor

Mare Laan
665 0639 mare.laan@maaamet.ee

MAANTEEAMET

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve
Amet
info@ttja.ee

Teie 18.07.2019 nr 16-6/19-2051-002

Meie 15.08.2019 nr 15-5/19/33489-2

**Seisukoht Rail Balticu raudteetrassi
lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“
ehitusprojekti KMH programmi eelnõu**

Saatsite Maanteeametile keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) §15¹ lõigete 1 ja 2 alusel seisukoha esitamiseks Rail Balticu (edaspidi RB) raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) programmi eelnõu. KMH on algatatud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti 29.03.2019 otsusega nr 16-6/19-0535-002.

Maanteeamet, olles tutvunud saadetud dokumentidega, esitab KMH programmi eelnõu kohta järgmised ettepanekud ja seisukohad:

1. Maanteeameti hinnangul on KMH programm liiga mahukas ja sisaldab andmeid, mis ei ole KMH programmi koosseisus nõutavad. Sellest tulenevalt on dokumendi eelnõu raskesti jälgitav. Näiteks Natura 2000 eelhinnangu andmine (peatükk 6) ei vasta KeHJS § 13 sätestatud nõuetele.
2. Palume riigiteede nimetamisel kasutada korrektset riigiteede liigitust – põhimaantee, tugimaantee, kõrvalmaantee jne¹.
3. Programmi punktis 5.4. märgitakse, et põhiprojekti koostamise käigus on uuesti tehtud geoloogilised uuringud. Palume programmi täiendada viitega põhiprojekti geoloogiliste uuringute koostaja ja uuringuga tutvumise võimaluste kohta.
4. Juhime tähelepanu punktis 6.3.3. esinevale ebaselgusele, mis puudutab tee ehitamist/rajamist ning Tallinn-Rapla-Türi maantee asukoha muutmist. Palume täpsustada, millise tee rajamisele viidatakse (riigitee, kohalik tee) ning mis lõigus ja kui suures mahus on planeeritud Tallinn-Rapla-Türi maantee asukohta muuta. Kas asukoha muutumine on ühtlasi keskkonnamõju hindamise objektiks?
5. Teeme ettepaneku peatükis 7 eraldi punktina tuua välja strateegilise planeerimisdokumendina Rapla maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“. Punktis 7.3. palume viidata Rapla maakonnaplaneeringu lisadele ning nendega keskkonnamõjude hindamisel arvestada (kergliiklusteed, jalgrattamarsruudid, perspektiivsed maanteede asukohad)².

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/121052019004?leiaKehtiv>

² <https://maakonnaplaneering.ee/rapla-maakonnaplaneering1>

6. Punktis 7.4. palume täpsemalt nimetada kohalikud omavalitsused, kes pärast haldusreformi on käesoleva KMH protsessi asjaomaste asutustena koostamas üldplaneeringuid, mis RB raudtee paiknemisega arvestavad.
7. Palume peatüki 8 tabelit 5 täiendada lisades KMH programmi raudtee ehitamiseks kasutatavate maavarade transpordist tulenev mõju riigiteede konstruktsioonile. Hindamisel arvestada maardlate paiknemise kaugust raudteetrassist.
8. Mõju hindamisel loomastikule (tabel 5) teeme ettepaneku loomapopulatsioonide sidususe tagamise hindamisel ja leevendusmeetmete väljatöötamisel arvestada raudtee ja riigiteede koosmõju, s.h. peaks leevendusmeetmete rakendamisel olema välistatud ulukite suunatud liikumine maanteele (ökoduktid, tarakatkestused).
9. Tabelit 5 täiendada põhjavee valdkonna osas ning hinnata mõju nii põhjavee kvaliteedile kui kvantiteedile. Raudteetrass asub enamuses nõrgalt kaitstud põhjaveega alal ning tuleb hinnata ja leida võimalikud leevendavad meetmed raudtee ehituse ja piirkonnas maavarade kaevandamise koosmõjule põhjavee taseme säilitamiseks.
10. Raudteelt tuleneva müra mõju hindamisel palume müra modelleerimisel arvestada maanteeliikluse koosmõjuga vähemalt neis asukohtades kus maantee- ja raudteetrass on teineteisele lähemal kui 500 m ning maantee ja raudtee ristumistel.
11. Palume täpsustada turbapinnastega alade läbimise meetod - väljamine või mass stabiliseerimine.
12. Teeme ettepaneku peatükki 13 täiendada uuringuga „Rail Baltica ehitamiseks vajalike ehitusmaavarade varustuskindluse uuring“³ ning uuringu tulemustega arvestada keskkonnamõju hindamisel.
13. Soovitame selguse mõttes enne KMH programmi avalikustamisele suunamist selgitada välja kõikide valdkondade KMH eksperdid (tabel 7).
14. Palume täiendada peatükis 10 tabelit 6 lisades osapoolena Maanteeamet kui riigiteede ja viaduktide arendaja ja ehitusloa andja.

Maanteeameti hinnangul on KMH programmi eelnõu eelnevalt toodud ettepanekute ja seisukohtadega arvestamisel asjakohane ja piisav. Ekspertühma koosseisulise piisavuse osas ei ole võimalik hinnangut anda, kuna see ei ole esitatud täielikul kujul.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Villu Lükk
Keskkonnatalituse juhataja

Kristi Olt
6119372 Kristi.Olt@mnt.ee

³ <https://rbestonia.ee/dokument/rail-baltica-ehitamiseks-vajalike-ehitusmaavarade-varustuskindluse-uuring/>

MAAELUMINISTEERIUM

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Teie: 18.07.2019 nr 16-6/19-2051-002

Meie: 14.08.2019 nr 4.1-5/1975-1

Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir - Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu kohta seisukoha esitamine

Maaeluministeerium esitab Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir - Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu kohta järgmise seisukoha:

Eelnõu joonisel 11 ei ole kajastatud maaparandussüsteemi eesvoolud ja järgmised maaparandussüsteemi reguleeriva võrgu rajatised: Urge2, Salu2, Uustalu3, Allikajõe1.

Palume joonisele 11 kanda kõik trassi alla jäävad maaparandusrajatised, milliste kohta andmed saab Põllumajandusametist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Toomas Kevvai

Toiduohutuse ning teaduse ja arenduse asekancler
kancleri ülesannetes

Martti Mandel, 625 6235, martti.mandel@agri.ee

Hannes Puu, 625 6241, hannes.puu@agri.ee

Lai tn 39 // Lai tn 41 / 15056 Tallinn / 625 6101/ info@agri.ee / www.agri.ee
Registrikood 70000734

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Kaur Kajak
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve
Amet
info@ttja.ee
Sõle 23A
10614, Tallinn

Teie 18.07.2019

Meie 29.08.2019 nr 24.5-6/18-0240/6448

Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla
maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti
keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu

Austatud Kaur Kajak

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet edastas 18. juulil 2019 Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) programmi eelnõu asjaomastele asutustele (sh Majandus- ja Kommunikatsiooniministariumile, edaspidi MKM) seisukoha esitamiseks.

MKM teeb ettepaneku seisukoha küsimiseks ka Edelaraudtee Infrastruktuuri AS-lt, kelle kasuks on KMH programmi eelnõus käsitletava lõiguga puutuvatele kinnistutele seatud hoonestusõigus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Ando Leppiman
kantsler

Triin Orav
6256459 Triin.Orav@mkm.ee

PÄÄSTEAMET

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
info@ttja.ee

13.08.2019 nr 7.2-2.1/9051-2

**Päästeameti seisukoht Rail Balticu
raudteetrassi lõigu "Harju ja Rapla
maakonna piir - Hagudi" ehitusprojekti
keskkonnamõju hindamise programmi
eelnou kohta**

18.07.2019 esitas Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet päringu, et küsida Päästeameti seisukohta Rail Balticu raudteetrassi lõigu "Harju ja Rapla maakonna piir - Hagudi" ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõule.

Teavitam, et Päästeameti Põhja ja Lääne päästekeskused on läbi vaadanud Rail Balticu raudteetrassi lõigu "Harju ja Rapla maakonna piir - Hagudi" ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu ning võtnud arvesse Päästeameti erinevate teenuste seisukohad. Arvestades kõikide osapoolte seisukohtadega kinnitan käesoleva kirjaga, et Päästeametil puuduvad vastuväited Rail Balticu raudteetrassi lõigu "Harju ja Rapla maakonna piir - Hagudi" ehitusprojekti keskkonnamõju programmi eelnõu kohta kuna käesolev programmi eelnõu koostamisel on arvestatud eelnevate Päästeameti poolt esitatud ettepanekute ja seisukohtadega. Samas aga juhime tähelepanu, et keskkonnamõju hindamise programmi punktis 12.1 kavandatud tegevusega elluviimisega seotud huvitatud asutuste ja isikute loetellu ei ole lisatud Päästeameti Põhja päästekeskus. Palume seda vastavalt korrigeerida.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Aleksandra Mäesepp

Ohutusjärelevalve büroo juhtivinspektor

Põhja päästekeskus

+372 53036489

aleksandra.maesepp@rescue.ee

Põhja päästekeskus / Erika 3 / 10416 Tallinn / 628 7500 / pohja@rescue.ee / www.paasteamet.ee /
Registrikood 70000585

PÕLLUMAJANDUSAMET

Pr. Ingrid Teinemaa
Tarbijakaitse ja Tehnilise
Järelevalve Amet
info@ttja.ee

Teie 18.07.2019 nr 16-6/19-2051-002
Meie 30.07.2019 nr 14.5-1/1321-1

Põllumajandusameti arvamus

Austatud proua Teinemaa

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet edastas 18.07.2019 Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu (*edaspidi KMH*).

Tuginedes KeHJS §15¹ lõigetele 1 ja 2 on Põllumajandusamet Teie poolt esitatud KMH eelnõu läbi vaadanud.

Rail Balticu raudteetrassi projekteerija „Reaalprojekt OÜ“ on esitanud Põllumajandusametile eelnevalt eelnimetud raudteetrassi eelprojekti läbivaatamiseks. Põllumajandusamet kontrollis projektis tehtud ettepanekuid maaparandussüsteemide ja kooskõlastas projektis toodud maaparandussüsteemi rekonstrueerimise ettepanekud.

Põllumajandusamet, tulenevalt KeHJS §15¹ lõikest 4, kooskõlastab Rail Baltic raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Imbi Silde
juhataja
Põllumajandusamet
Põhja regioon

mati.tonismae@pma.agri.ee; tel 5380 4208

Rapla Vallavalitsus

Tarbijakaitse ja Tehnilise
Järelevalve Amet

Teie 18.07.2019 nr 16-6/19-2051-002

Meie 22.07.2019 nr 5-1/2845-2

Ettepanekud Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir - Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu täiendamiseks

Esitasite Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir - Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) programmi eelnõu Rapla vallale arvamuse avaldamiseks. Ettepanekud eelnõu täiendamiseks on allpool. Ettepanekud on rasvases kirjas ning alla joonitud.

Osad KMH programmis väljapakutud leevendusmeetmed pole arvestatava keskkonnamõju ärahoidmiseks piisavad, näiteks **„keemiliste taimetõrjevahendite kasutamisest hoidumine“** ja **„pestitsiidi kasutamine võimalikult kitsal alal“**. Pestitsiidide kasutamist on tauninud europarlament ¹, samuti arutletakse europarlamendis glüfosaatide keelustamise üle ² ning Prantsusmaal on seda tehtud ³. Keemiliste tõrjevahendite kahjulik mõju on tõendatud ⁴. Olemas on alternatiivsed lahendused ⁵. Kuna keemiliste tõrjevahendite pikaajalist mõju keskkonnale pole piisavalt uuritud ja pole ka teada, kuivõrd ulatuslikule alale need reostusallikast levivad, on ainus tõhus leevendusmeede **„keemiliste**

¹ Allikas: europarlamenti pestitsiidide säästvat kasutamist käsitleva direktiivi raport 30.01.2019
http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2019-0045_ET.html#title2

² Allikas: 20.11.2017 Euroopa kodanikualgatus
<http://www.europarl.europa.eu/committees/et/itre/events-citizint.html?id=20171110ECI00001>

³ Allikas: France24 <https://www.france24.com/en/20190116-weedkiller-roundup-banned-france-after-court-ruling>

⁴ Leitud on seoseid näiteks Parkinsoni tõve, vähkkasvajate, putukate väljasuremise ja muude oluliste mõjudega. Vastavad uuringud on avalikest allikatest hõlpsasti leitavad. Lühike loetelu allikatest sisaldub näiteks Sirbi 11.01.2019 artiklis <https://www.sirp.ee/s1-artiklid/c21-teadus/monsanto-dokumendid-iv/>

⁵ Näiteks Šveitsi SBB, Saksa Deutsche Bahn ja Belgia operaator Infrabel plaanivad umbrohetõrjeks kasutada vett või roboteid, samuti on olemas mitmed võimalused raudtee vahetu ümbruse pinnakatte kujundamisel. Allikas: RailTech <https://www.railtech.com/infrastructure/2019/07/10/new-trend-in-track-maintenance-water-instead-of-herbicide/?gdpr=accept>

taimetõrjevahendite kasutamisest loobumine“. Kui siiski ei soovita Rail Baltic raudteetrassil keemiliste taimetõrjevahendite kasutamisest loobuda, tuleb projekti jätkusuutlikkuse tõstmiseks **raudteetaristuga koos välja ehitada taimetõrjevahendite jääkide tõhusad kogumis- ja käitlussüsteemid**, et väheneks mürkainete kandumise tõenäosus veekogudesse ja piirkonna kaevudesse.

Rail Baltic raudteetaristu tükeldab rohevõrgustiku ja lõikab läbi rohevõrgustiku koridorid ⁶, mille leevendusmeetmena on välja pakutud ökodukti rajamine ja truupide kujundamine viisil, mis võimaldab neid kasutada ka ulukitel. Materjalist ei selgu truupide ja ökodukti soovituslikud mõõdud. Loomad eelistavad altpäase. Ülapäas hakkab toimima vaid siis, kui see on laiem kui 50 meetrit ⁷. **Käsitleda rohevõrgustiku sidusust.**

Vaadeldavas lõigus kulgeb paralleelselt lähestikku neli taristuobjekti (lisaks Rail Balticule olemasolev raudtee, olemasolev maantee ja kavandatav maanteekoridor, mis iseäranis Rõa külas moodustab tiheda barjääri). **Arvestada taristuobjektide kumulatiivse mõjuga.** Vajalik on analüüsida, millistes kohtades maakonnaplaneeringuga ettenähtud rohevõrgustik katkeb ja millistes kohtades on võimalik rohevõrgustiku sidusust säilitada. Vajalik on **hinnata täiendavate ökoduktide või rohevõrgustiku piirkonnas piilaritele tõstetud raudteetrassi leevendavat mõju.**

KMH aruande eelnõus tuleks leevendusmeetmete mõju hinnata ka **looduskeskkonna mitmekesisuse ja elurikkuse säilitamise aspektist.**

KMH aruande eelnõus on käsitletud mõju maakasutusele ja mõju inimeste liikumisvõimalustele, kuid ei ole käsitletud **raudteetrassi mõju asustuse sidususele** ning sellega seotud majanduslikule, sotsiaalsetele ja kultuurilistele mõjudele. Vajalik on kaaluda truupide, loomaläbipääsude, tunnelite, sildade ja viaduktide kujundamisvõimalusi viisil, mis lubaks neid kasutada ka kohalikul kergliiklejal.

KMH aruande eelnõu käsitleb maavarasid varustuskindluse ja transpordi kauguse aspektist. Lisaks sellele on vajalik mõelda ka **vedudega kahjustatud teede taastamisele, tühjakskaevatud alade rekultiveerimisele ja nendele piirkondadele uute kasutusviiside leidmisele, samuti analüüsida mõju veerežiimile ja asustusele.**

Väljapakutud leevendusmeetmed „hoonete heliisolatsiooni parandamine“ ja „hoonete konstruktsiooni (piirded ja vundament) tugevdamine“ on raudteetaristu rahastusvõimalusi ja -mudelit arvestades ebarealistlikud, kuigi meetmena kahtlemata efektiivsed. Ei ole tõenäoline, et riigil leidub vahendeid raudteearsete hoonete suuremahuliseks ümberehitamiseks. **Ettepanek: mitte käsitleda utoopilisi leevendusmeetmeid.**

Ehitusprojekti KMH puhul **ei ole asjakohane kajastada varasemate etappide leevendusmeetmeid** (näiteks trassivalikut, mis on planeeringu kehtestamisega ammu tehtud), kuna meede antud etapis ei kohaldu ja selle kirjeldamine teenib vaid lugeja tähelepanu hajutamise eesmärki.

⁶ Ülevaade seotud küsimustest leidub näiteks Keskkonnaagentuuri lehel <https://www.keskkonnaagentuur.ee/et/projektid/elme/materjalid/rohevorgustiku-toimivuse-analuus-ja-planeerimisjuhendi-koostamine>, Euroopa Komisjoni materjalides “Habitat Fragmentation due to Transportation Infrastructure“ <http://www.iene.info/cost-341-action/>

⁷ Allikas: https://www.matec-conferences.org/articles/mateconf/pdf/2019/28/mateconf_bd18_02018.pdf

Eelnõus on käsitletud õnnetusohust tulenevaid vahetuid riske inimesele, kuid mitte kaudseid mõjusid läbi õnnetuse tulemusel saastunud keskkonna. Asjakohane on **analüüsida õnnetusega kaasnevaid riske laiemalt**. Kemikaalilastiga veeremi raudteelt väljasõidu korral näiteks kaitsmata põhjaveega alal Kõnnu rabas on mõjutatud piirkond eelnõus väljapakutust märkimisväärselt ulatuslikum. Õnnetusohuga kaasnevaid riske tuleb analüüsida **reaalsest päästevõimekusest ja reageerimisajast lähtuvalt**.

Küsisite hinnangut ka ekspertrühma koosseisule.

Expertrühma koosseis tundub olema piisav, kuigi on mõnevõrra imekspandav, et ekspertrühm pole iseseisvalt jõudnud teemade käsitlemiseni, millele käesoleva kirjaga tähelepanu juhitakse. Rapla vald kutsub KMH tellijat ja ekspertrühma üles hoolsusele küsimuste käsitlemisel.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Meelis Mägi
vallavanem

+3724890519
marko.jarvela@rapla.ee

Pr Ingrid Teinema
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
info@ttja.ee

Teie 18.07.2019 nr 16-6/19-2051-002

Meie 15.08.2019 nr 3-1.1/2297

**RMK seisukohad ehitusprojekti keskkonnamõju
hindamise programmi eelnõu kohta**

Austatud proua Ingrid Teinemaa

Olete edestanud Riigimetsa Majandamise Keskusele (edaspidi RMK) eelnõu Rail Balticu raudteetrassi „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu seisukoha esitamiseks.

RMK on tutvunud esitatud materjalidega. Lisaks oleme tutvunud Rail Balticu eelprojektiga ning krundijaotuskavadega. Rail Balticu krundijaotuskavad vastavad selle lõigu osas meie poolt esitatud üldtingimustele, mistõttu oleme nendele oma kooskõlastuse andnud. Hetkel on väljatöötamisel RMK poolsed tehnilised tingimused meie poolt tellitud rajatiste väljaehitamiseks.

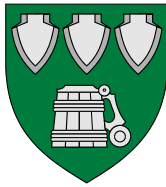
Ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi kohta meil seisukohti, ettepanekuid ja märkuseid ei ole.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Margus Emberg
RMK Raplamaa metsaülem

514 6931 raplamaa@rmk.ee

SAKU VALLAVALITSUS

Tarbijakaitse ja Tehnilise
Järelevalve Amet
info@ttja.ee

Teie 18.07.2019 nr 16-6/19-2051-002

Meie 08.08.2019 nr 6-4/205-2

Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja
Rapla maakonna piir – Hagudi“
ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise
programmi eelnõu

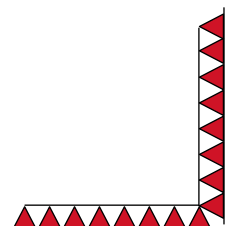
Tuginedes KeHJS §151 lõigetele 1 ja 2 esitasite Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja
Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise (KMH) programmi
eel nõu Saku Vallavalitsusele seisukoha esitamiseks.

Saku Vallavalitsus leiab, et KMH programm on asjakohane ja piisav ning ei esita täiendavaid
ettepanekuid KMH programmi eelnõule.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Marti Rehemaa
Vallavanem

Maire Laur
671 2422 maire.laur@sakuvald.ee

Eike Riis

From: Liina Roosimägi <Liina.Roosimagi@ttja.ee>
Sent: 19. august 2019. a. 10:51
To: Roland Müür
Subject: FW: Siseministeeriumi seiskoht Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu kohta

Edastan Siseministeeriumi alloleva vastuse.

Lugupidamisega

Liina Roosimägi

Ehitusosakonna peaspetsialist

+372 66 72 004 | liina.roosimagi@ttja.ee

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

www.ttja.ee | Sõle 23A, 10614 Tallinn

From: Riina Trofimova <Riina.Trofimova@siseministeerium.ee>
Sent: Friday, August 16, 2019 3:01 PM
To: TTJA <info@ttja.ee>
Subject: Siseministeeriumi seiskoht Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu kohta

Tere

Vastame Teie 18. juulil 2019 saadetud kirjale nr 16-6/19-2051-002 „Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu edastamine seisukoha esitamiseks“.

Siseministeeriumil puuduvad programmi eelnõu, selle asjakohasuse ja piisavuse kohta täiendavad ettepanekud ja märkused. Siseministeerium koostab programmi eelnõu vaikimisi ilma täiendavate kommentaarideta.

Lugupidamisega
Riina Trofimova

Riina Trofimova
Strateegiasakonna nõunik
Siseministeerium
53462704, riina.trofimova@siseministeerium.ee
Pikk 61, 15065 Tallinn

Eike Riis

From: Liina Roosimägi <Liina.Roosimagi@ttja.ee>
Sent: 21. august 2019. a. 13:17
To: Roland Müür
Subject: FW: Rail Balticu raudteetrassi lõigu KSH programmist

Tere

Edastan Sotsiaalministeeriumi vastuskirja.

Lugupidamisega

Liina Roosimägi

Ehitusosakonna peaspetsialist

+372 66 72 004 | liina.roosimagi@ttja.ee

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

www.ttja.ee | Sõle 23A, 10614 Tallinn

From: Ramon Nahkur <Ramon.Nahkur@sm.ee>
Sent: Wednesday, August 21, 2019 12:52 PM
To: Ingrid Teinemaa <Ingrid.Teinemaa@ttja.ee>; Liina Roosimägi <Liina.Roosimagi@ttja.ee>
Subject: Rail Balticu raudteetrassi lõigu KSH programmist

Tere!

Täname, et saatsite Sotsiaalministeeriumile seisukoha võtmiseks Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi eelnõu. Toetame Terviseameti Põhja regionaalosakonna 16.08.2019. a kirjas nr 9.3 -4/19/4144-2 esitatud seisukohti. Palume ka KSH aruande valmimisel kaasata protsessi Terviseamet.

Lugupidamisega,

Ramon Nahkur
Sotsiaalministeerium
Rahvatervise osakond
nõunik
6269190

TERVISEAMET

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
Sõle tn 23a
10614 Tallinn
info@ttja.ee

Teie: 18.07.201 nr 16-6/19-2051-002

Meie: 16.08.2019 nr 9.3-4/19/4144-2

Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti KMH programmi eelnõu

Esitasite Terviseametile (edaspidi amet) keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 15¹ lg 1 ja 2 (edaspidi KeHJS) alusel seisukoha saamiseks Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) programmi eelnõu. KMH programmi dokumentidega sai tutvuda aadressil <https://pilv.mkm.ee/s/BaqOZ6ajoYethgS>.

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet algatas KeHJS § 26 lg 3 ning RB Rail AS Eesti filiaali taotluse alusel 29.03.2019 otsusega nr 16-6/19-0535-002 kaheksale Rail Balticu raudteelõigule ehitusprojekti keskkonnamõju hindamised. Keskkonnamõju hindamised viiakse läbi ehitusprojektide koostamise käigus ning KMH eesmärk on minimeerida raudtee rajamise ja kasutamise mõju keskkonnale.

Käesoleva KMH seisukohast on kavandatavaks tegevuseks kiire raudtee (Rail Balticu) rajamine ja kasutamine Rapla maakonna põhjaosas 17,5 km pikkusel lõigul maakonna piirist kuni Hagudini. Rail Baltic on raudteetranspordi projekt, mille eesmärk on rajada 1435 mm rööpmelaiusega raudtee koos seonduva taristuga, selleks et integreerida Balti riigid, sealhulgas Eesti, Euroopa raudteevõrguga. Käesolevas KMH-s käsitletav lõik on osa Eesti territooriumil kulgevast trassist (kogupikkus Eestis on 213 km). Raudteelõik kulgeb algusega Harju ja Rapla maakonna piirilt lõuna-kagu suunas, möödudes Kohilast ida poolt, läbides Keila jõe ületusel Mälvivere küla tiheasustusega osa, ületades Tallinn–Rapla–Türi maantee ning Tallinn–Lelle–Pärnu olemasoleva raudteekoridori. Edasi kulgeb hinnatav raudteelõik Tallinn–Lelle–Pärnu raudtee ja Rabivere maastikukaitseala vahelt lõuna suunas, pöörates kaitseala kagunurga lähistel lõuna-edelasse. Lõigu lõunapiiriks on Rapla valda jääv Hagudi–Kodila tee.

Amet on tutvunud Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ehitusprojekti KMH programmi eelnõuga (Skepast&Puhkim OÜ, Juuli 2019, töö nr 2019-0029) (edaspidi programmi eelnõu) ning juhib tähelepanu järgmistele tervisekaitsealastele keskkonnaaspektidele, millega edaspidi KMH programmi ja aruande koostamise käigus arvestada:

Müra

Välisõhus levivat müra reguleerib 01.02.2017 jõustunud atmosfääriõhu kaitse seadus ja müra normtasemed on määratud sama seaduse § 56 lg 4 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.12.2016. a määrusega nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (edaspidi KeM määrus nr 71).

Programmi eelnõu punktis 8. Eeldatavalt kaasnev oluline keskkonnamõju, mõjuallikad, mõjuala ning mõjutatavad keskkonnaelemendid (lk 53) on muuhulgas välja toodud „Raudtee ehitusest, liiklusest ning hooldamisest tulenev müra. Alade ulatus, kus on võimalik müra normtasemete ületamine, sõltub peamiselt raudtee liiklusköormusest ning veeremi seisukorrast. Müra mõju hindamise uuringuala ulatus (laius) mõlemal pool raudteed on 200–300 m (vajadusel max 500 m) raudtee teljest. Mõju hindamise aluseks on KMH käigus läbiviidava müra modelleerimise tulemused“. Juhime tähelepanu, et müra modelleerimisel tuleks hinnata raudteeliiklusest tulenevaid müratasemeid nii päevasel kui öisel ajal. Raudteelt tulenevad müratasemed peavad vastama KeM määruks nr 71 lisas 1 kehtestatud liiklusemüra normtasemetele. Ehitustegevusega kaasnevad müratasemed ei tohi planeeritava

ala lähedusse jäävatel elamualadel ületada kella 21.00-07.00 vahel KeM määrus nr 71 lisas 1 kehtestatud asjakohase mürakategooria tööstusmüra normtaset.

Programmi eelnõu punktis 4.1 Alternatiiv 1: eelprojekti lahendus (lk 20) on välja toodud, et „Mürahäiringu leevendamiseks on projekteeritud müraleevendusmeetmed (nt müraseinad, mida antud lõigus on projekteeritud ligi 4 km)“. Soovitav on lisada juurde joonis, millelt oleks näha millistes lõikudes ja kui suures ulatuses müratõkkesein või muldvall on planeeritud. Müratõkkeseinad ja/või muldvallid tuleks kindlasti rajada elamute ja raudtee vahele kõikides piirkondades, kus raudteeliiklusest tulenevad müratasemed võivad ületada KeM määrmuses nr 71 lisas 1 kehtestatud liiklusrmüra normtasemeid. Täiendavalt palume müratõkkeseinte ja/või muldvallide planeerimisel arvestada asjaoluga, et ka normidele vastavad müratasemed või elanikele põhjustada häiringuid. Lisaks juhime tähelepanu, et müra modelleerimiste läbiviimisel tuleks arvestada ja kajastada ka leevendavate meetmete mõju müratasemetele.

Vibratsioon

Programmi eelnõu punktis 8. Eeldatavalt kaasnev oluline keskkonnamõju, mõjuallikad, mõjuala ning mõjutatavad keskkonnaelemendid (lk 53) on muuhulgas välja toodud „Ehitustööde ja rongiliikluse poolt tekitatud vibratsioon. Raudteeliikluse vibratsiooni võimalik teoreetiline mõjuala võib ulatuda kuni ca 100 m raudteest. Vibratsiooni mõju hinnatakse eksperthinnangu meetodil, kasutades olemasolevaid allikaid, eelnevalt teostatud uuringuid ning analooge“. Amet soovib lisaks mürauuringule läbi viia ka vibratsiooni tasemete hindamise, kus arvestatakse uue planeeritava raudteeliikluse lisandumisel tekkiva vibratsiooniga. Ehitustööde ja rongiliikluse tagajärjel tekkiv vibratsioon peab vastama sotsiaalministri 17.05.2002 määrmuses nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid“ § 3 toodud piirväärtustele. Vajadusel tuleb rakendada leevendavaid meetmeid.

Joogivee kvaliteet

Projekti lisas 2 – KSH leevendusmeetmed tabelis on toodud KSH tüüp-meetme kood 1.7.2, mille all on meetmena välja toodud puurkaevu tamponeerimine enne ehitustööde algust. Täiendavalt on antud punkti märkuse all toodud, et „*Kui sanitaarkaitseala vähendamine ei ole võimalik ning kavandatava tegevusega kaasneb potentsiaalne oht veereostuseks, tuleb puurkaev tamponeerida*“. Juhime tähelepanu, et puurkaevude tamponeerimisel tuleb järgida keskkonnaministri 09.07.2015. a määrmuses nr 43 „Nõuded salvkaevu konstruktsiooni, puurkaevu või -augu ehitusprojekti ja konstruktsiooni ning lammutamise ja ümberehitamise ehitusprojekti kohta, puurkaevu või -augu projekteerimise, rajamise, kasutusele võtmise, ümberehitamise, lammutamise ja konserveerimise korra ning puurkaevu või -augu asukoha kooskõlastamise, ehitusloa ja kasutusloa taotluste, ehitus- või kasutusteatise, puurimispäeviku, salvkaevu ehitus- või kasutusteatise, puurkaevu või -augu ja salvkaevu andmete keskkonnaregistrisse kandmiseks esitamise ning puurkaevu või -augu ja salvkaevu lammutamise teatise vormid“ toodud nõudeid.

Valgusreostus

Valgustuse paigutusel arvestada läheduses paiknevate elamualadega ning vältida nende ülemäärast valgustamist. Vajadusel kavandada leevendavaid meetmeid.

KMH aruande valmimisel palume, et see edastataks ka ametile üle vaatamiseks ja seisukoha andmiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Deve Andreson

inspektor

Põhja regionaalosakond

794 3729

deve.andreson@terviseamet.ee